

МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО
ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ПРОГРАМИРАНЕ НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ“

ИЗИСКВАНИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

**по покана за представяне на средносрочна рамкова
инвестиционна програма и проектни фишове
чрез процедура за директно предоставяне на
безвъзмездна финансова помощ**

Приоритетна ос 3: „Устойчиво развитие на туризма“

Операция 3.2: „Развитие на регионалния туристически продукт и
маркетинг на дестинациите“

Схема за безвъзмездна финансова помощ:

**BG161PO001/3.2-01/2010 „Подкрепа за организиране на събития с
регионален и национален обхват и въздействие“**

Конкретен бенефициент: Министерство на културата

Бюджетна линия: BG161PO001/3.2-01/2010

Краен срок за кандидатстване:

**01 ноември 2010 г. за рамковата инвестиционна програма и
30 ноември 2010 г. за проектните фишове**

Код по приоритетна тема:	58
Код по форма на финансиране:	01
Код по териториална спецификация:	01, 02, 04
Код по местонахождение:	BG

София, ноември 2010 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ”	7
1.1. ВЪВЕДЕНИЕ	7
1.2. ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА НАСТОЯЩАТА СХЕМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ	8
1.3. ПРИОРИТЕТНА ОС 3 „Устойчиво развитие на туризма”	8
1.4. ОПЕРАЦИЯ 3.2. “РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНАЛНИЯ ТУРИСТИЧЕСКИ ПРОДУКТ И МАРКЕТИНГ НА ДЕСТИНАЦИИТЕ”	9
2. СХЕМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ „ПОДКРЕПА ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ НА СЪБИТИЯ С РЕГИОНАЛЕН И НАЦИОНАЛЕН ОБХВАТ И ВЪЗДЕЙСТВИЕ”	10
3. ОБЩ РАЗМЕР НА ФИНАНСОВИТЕ СРЕДСТВА ПО НАСТОЯЩАТА СХЕМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ	11
4. ПРАВИЛА ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ ПО НАСТОЯЩАТА СХЕМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ	12
4.1. ПРАВИЛА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРОЕКТИ, ГЕНЕРИРАЩИ ПРИХОДИ	13
4.2. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ ПО НАСТОЯЩАТА СХЕМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ	13
4.3. ДОПУСТИМИ И НЕДОПУСТИМИ РАЗХОДИ	15
5. НАЧИН НА КАНДИДАТСТВАНЕ И ПРОЦЕДУРА ЗА ОЦЕНКА НА СРЕДНОСРОЧНАТА РАМКОВА ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА И ПРОЕКТНИТЕ ФИШОВЕ	19
5.1. ФОРМУЛЯР ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ	19
5.2. КАК И КЪДЕ СЕ ИЗПРАЩАТ РАМКОВАТА ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА И ПРОЕКТНИТЕ ФИШОВЕ	19
5.3. КРАЕН СРОК ЗА ПОЛУЧАВАНЕ НА РАМКОВАТА ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА И ПРОЕКТНИТЕ ФИШОВЕ	20
5.4. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ	20
5.5. ОЦЕНКА НА СРЕДНОСРОЧНАТА РАМКОВА ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА И НА ПРОЕКТНИТЕ ФИШОВЕ КЪМ НЕЯ	21
5.6. СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ	27
5.7. УВЕДОМЯВАНЕ ОТНОСНО РЕШЕНИЕТО НА ДОГОВАРЯЩИЯ ОРГАН	28
5.8. УСЛОВИЯ, ПРИЛОЖИМИ КЪМ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СРЕДНОСРОЧНАТА РАМКОВА ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА И ПРОЕКТНИТЕ ФИШОВЕ, СЛЕД РЕШЕНИЕТО НА ДОГОВАРЯЩИЯ ОРГАН ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ	28
5.9. СПИСЪК НА ПРИЛОЖЕНИЯТА	33

Обяснителни бележки

Анекс	Документ, с който се изменят или допълват условията на сключения вече договор
Безвъзмездна финансова помощ	Без да противоречи на чл. 108 от Регламент (ЕО, Евратом) No 1605/2002г., това са средства, предоставени от ОП "Регионално развитие", включително съответното национално съфинансиране, с цел изпълнението на одобрен проект, насочен към постигане на определени резултати.
Бенефициент на безвъзмездна финансова помощ	Лицата, посочени в чл. 2, ал. 4 от Регламент (ЕО) No 1083/2006г. - публичен или частен стопански субект, организация или предприятие, който отговаря за започването или за започването и изпълнението на операциите. В рамките на схемите за помощ по член 87 от Договора за създаване на ЕО бенефициентите са публични или частни предприятия, които изпълняват отделен проект и получават публична помощ.
Възстановим данък добавена стойност	Сумата на платения данък върху добавената стойност, която регистрираното по реда на Закона за данък върху добавената стойност лице има право да приспадне от задълженията си по Закона за данък върху добавената стойност, включително когато, като е имало това право, не го е упражнило по реда на закона.
Договарящ орган	Орган, който провежда процедури за набиране и оценка на проектни предложения и сключва договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.
Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ	Договор, сключен между Ръководителя на Договарящия орган и бенефициент, за предоставяне и разходване на безвъзмездна финансова помощ с цел изпълнение на одобрен проект.
Допустими разходи	Разходите, които могат да бъдат приети като разрешени по един проект по смисъла на ПМС № 62 от 21.03.2007 г. и ПМС № 245 от 09.10.2007 г.
Конкретен бенефициент	Организация, институция, административна структура и друга подобна, индивидуално посочена в оперативната програма като единствен субект, който може да изготви проектно предложение и да получи безвъзмездна помощ за определена дейност.
Критерии за допустимост на дейностите по рамковата инвестиционна програма/ проектни фишове	Изисквания, които се отнасят до видовете дейности, предвидени за изпълнение в рамките на проектните фишове, които отговарят на приоритетите и целите на конкретната безвъзмездна финансова помощ, както и на правилата и законодателството в областта на държавните помощи.
Критерии за оценка на средносрочната рамкова инвестиционна програма и проектните фишове към нея	Критерии, изготвени и одобрени от Управляващия орган, съобразени с критериите за подбор на проекти на ниво операции, одобрени от Комитета за наблюдение по съответната оперативна програма, създаден с Постановление № 182 на Министерския съвет от 2006 г. за създаване на Комитети за наблюдение на Националната стратегическа референтна рамка и Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, в съответствие с които се извършват оценката и изборът на проекти, които да бъдат съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз.
Недопустими разходи	Разходи, които не могат да бъдат приети като разрешени по проект и не могат да бъдат включени в искане за плащане по смисъла на

	ПМС № 62 от 21.03.2007 г. и ПМС № 245 от 09.10.2007 г.
Нередност	Всяко нарушение на разпоредба на общностното и/или националното законодателства, произтичащо от действие или бездействие на стопански субект, което има или би имало като последица нанасянето на вреда на общия бюджет на Европейския съюз и/или националния бюджет, като отчете неоправдан разход.
Одитиращ орган	Структурата, която е функционално независима от Управляващия орган и Сертифициращия орган и е отговорна за проверката на ефективното функциониране на системите за управление и контрол.
Оперативна програма	Документ, представен от държава-членка и одобрен от Комисията, който определя стратегия за развитие съгласно набор от приоритети, които следва да се осъществят с помощта на Структурните фондове и Кохезионния фонд.
Операция	Проект или група от проекти, избрани от Управляващия орган на съответната Оперативна програма или от друго звено под негова отговорност, съгласно критерии, определени от Комитета за наблюдение, и изпълняван/и от един или повече бенефициенти, с оглед постигане целите на Приоритетното направление, в рамките на което се изпълнява/т.
Оценителна комисия	Комисия, сформирана от най-малко трима членове, които притежават необходимата квалификация и професионална компетентност за предоставяне на обосновано становище по проектните предложения.
Оценка на административното съответствие	Етап от оценката на проектното предложение, при който се извършва проверка относно формалното представяне на проектното предложение.
Оценка на допустимостта	Етап от оценката на проектното предложение, при който оценяването се извършва чрез прилагане на критериите за допустимост на кандидатите и проектните дейности.
Покана за представяне на рамкова инвестиционна програма	Покана от страна на Управляващия орган, адресирана към конкретен бенефициент, с цел да се разработи и представи рамкова инвестиционна програма с проектни фишове в рамките на специфична операция.
Приоритетна ос	Една от целите на стратегията в оперативна програма, която включва група операции, които са свързани и имат специфични измерими цели.
Проект	Съвкупност от взаимосвързани и взаимодопълващи се дейности с предварително определена цел/и, необходими ресурси и времева рамка за изпълнение, водещи до постигането на конкретни количествено-измерими резултати.
Проекти, генериращи приходи	Всяка дейност, която включва инвестиция в инфраструктура, чието използване подлежи на такси, заплащани директно от ползвателите или всяка дейност, която включва продажбата или отдаването под наем на земя или сгради или всяко друго предоставяне на услуги срещу заплащане (чл. 55 от Регламент 1083/11.07.2006 г.).
Проектен фиш	Предложение за проект, кандидатстващо за безвъзмездна финансова помощ, включващо формуляр за кандидатстване, бюджет и други придружителни документи. Проектният фиш е неразделна част от рамковата инвестиционна програма на

	конкретния бенефициент.
Сертифициращ орган	Структурата, отговорна за сертифициране на разходите по всяка оперативна програма и за подготвяне и изпращане на ЕК на сертифицирана декларация за разходите и искане за плащане по всяка оперативна програма.
Средносрочна рамкова инвестиционна програма	Програма, изготвена от съответния конкретен бенефициент, за кандидатстване по операция на Оперативната програма, съдържаща секторен анализ, оценка на потребностите, целите, мерките, индикатори за наблюдение, набор от зрели проекти, които ще се реализират (проектни фишове), включително финансова обосновка.
Схема за безвъзмездна финансова помощ	Това е общоприетото название на безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма. В настоящите насоки безвъзмездна финансова помощ и схема за безвъзмездна финансова помощ се използват като синоними.
Техническа и финансова оценка	Оценка по същество на средносрочната рамкова инвестиционна програма и проектните фишове, която се извършва в съответствие с критериите за оценка, одобрени от Комитета за наблюдение на Оперативната програма.
Управляващ орган	Структурата, определена да осъществява функцията по управление на оперативната програма и отговорна за нейното ефективно, ефикасно и законосъобразно изпълнение.

Списък на съкращенията

ЕК	Европейска комисия
ЕО	Европейска общност
ЕС	Европейски съюз
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУТ	Закон за устройство на територията
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НВМОП	Наредба за възлагане на малки обществени поръчки
НСРР	Национална стратегическа референтна рамка
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОЛАФ	Европейска служба за борба с измамите.
ОПРР	Оперативна програма "Регионално развитие"
ПМС	Постановление на Министерски съвет
СМР	Строително-монтажни работи

1. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ”

1.1. Въведение

Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013 (ОПРР) представлява единна оперативна програма за всичките шест района за планиране в България, които са избираеми за финансиране по цел „Сближаване” на политиката за сближаване на ЕС. ОПРР е разработена в съответствие с целите на Европейския съюз, определени в Стратегическите насоки за сближаване на Общността за периода 2007-2013 година. Също така, ОПРР е в съответствие с Националната стратегическа референтна рамка на Република България и с Националната програма за реформи. В този по-широк контекст всички действия, предвидени в рамките на ОПРР, ще включват приоритетите на Общността, които подкрепят устойчивото развитие чрез укрепване на растежа, конкурентоспособността и заетостта, социалното включване, както и опазване качеството на околната среда.

Оперативна програма „Регионално развитие” за периода 2007 – 2013 г. трябва да изпълни следните средносрочни цели:

Обща цел на програмата

- ⇒ Подобряване на качеството на живот и работната среда с по-добър достъп до основните услуги и нови възможности за повишена регионална конкурентоспособност и устойчиво развитие.

Специфични цели на програмата

- ⇒ Изграждане на устойчиви и динамични градски центрове, свързани с техните по-слабо урбанизирани периферни територии, като по този начин се увеличават възможности за просперитет и развитие.
- ⇒ Осигуряване на по-добър достъп до пъти, ИКТ и енергийни мрежи за изостаналите райони.
- ⇒ Повишаване на регионалния туристически потенциал за развитие и маркетинг на устойчиви, диверсифицирани, специфични за региона туристически продукти с висока добавена стойност.
- ⇒ Мобилизиране на регионалните и местни технически и институционални възможности и ресурси за осъществяване на политики за регионално развитие.

ОП „Регионално развитие” поставя стратегически акцент върху ограничен брой въпроси в отговор на потребността от изпълнение на целите на ЕС за постигане на растеж и трудова заетост в светлината на подновената Лисабонска стратегия, чрез използване на инструментите на политиката за сближаване и Стратегическите насоки на Общността за сближаване 2007–2013. Акцентът се поставя върху избрана комбинация от няколко стратегически области, попадащи главно в обхвата на първите основни насоки.

- ⇒ ***Стратегията** на ОПРР е да се повиши конкурентоспособността и привлекателността на регионите и общините и да се намалят различията между и особено в рамките на шестте района за планиране на ниво NUTS II посредством подобряване на индустриалната, жилищната, социалната, екологичната и културна среда на градските райони и достъпността на селските райони по отношение на пътните, информационните и комуникационни, както и енергийните мрежи.*

Стратегията ще бъде изпълнена посредством пет приоритетни оси, както следва:

- Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие*
- Приоритетна ос 2: Регионална и местна достъпност*

- Приоритетна ос 3: Устойчиво развитие на туризма
Приоритетна ос 4: Местно развитие и сътрудничество
Приоритетна ос 5: Техническа помощ

1.2. Институционална рамка за прилагане на настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

Управляващ орган на ОПРР е Главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие“ в Министерство на регионалното развитие и благоустройството. Управляващият орган носи отговорност за управлението на ОПРР, съгласно Регламент № 1083/2006 г.

Договарящ орган на ОПРР - Управляващият орган е и Договарящ орган, по смисъла на ПМС № 121/31.05.2007 г. за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, и по Програма ФАР на Европейския съюз.

Комитет за наблюдение на ОПРР одобрява критериите за избор на операции по ОПРР, осъществява наблюдение, одобрява корективни мерки и др. функции, произтичащи от Регламент (ЕС) № 1083/2006 г. и ПМС № 182/21.07.2006 г.

Сертифициращ орган е дирекция „Национален фонд“ в Министерство на финансите. Съгласно чл. 61 от Регламент (ЕС) № 1083/2006 г., Сертифициращият орган е отговорен за сертифициране на разходите, извършени от бенефициентите.

Одитен орган е Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС към Министъра на финансите. Съгласно чл. 62 от Регламент (ЕС) № 1083/2006 г., Одитният орган е отговорен за извършване на одити, за проверка на ефективното функциониране на системата за управление и контрол на оперативната програма.

Централно координационно звено е структурата, която координира и следи изпълнението на целите на НСРР в процеса на усвояване на средствата от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС в страната. Функциите на структурата се изпълняват от дирекции „Програмиране на средствата от ЕС“, дирекция „Мониторинг на средствата от ЕС“ и „Информация и системи за управление на средствата от ЕС“ в Министерския съвет.

1.3. Приоритетна ос 3 „Устойчиво развитие на туризма“

Настоящите насоки за кандидатстване по схемата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG161PO001/3.2-01/2010 „Подкрепа за организиране на събития с регионален и национален обхват и въздействие“ са в рамките на приоритетна ос 3 на ОПРР „Устойчиво развитие на туризма“.

Приоритетна ос 3 попада в обхвата на сферата на действие на ЕФРР, посочена в чл.4, т.6 и 7 от Регламент(ЕО) 1080/2006г.

Приоритетната ос цели повишаване на регионалния туристически потенциал за развитие и маркетинг на устойчиви и разнообразни, специфични за региона туристически продукти с висока добавена стойност и увеличаване на приноса на сектора към устойчивото регионално развитие.

Туризмът се счита за един от приоритетните сектори на българската икономика. Неговият потенциал се доказва от приноса му към brutния вътрешен продукт, износа и валутните приходи, както и създаването на работни места. Високата териториална концентрация, обаче, в съчетание с еднообразието на продукта и пропуските в маркетинга на туристическите дестинации, намаляват шансовете досегашният темп на растеж да продължи в средносрочна и дългосрочна перспектива, докато настоящата тенденция на развитие крие значителни екологични, социални и икономически рискове за свръхразвитите курорти.

Въпреки препоръките и добрите намерения да се развият алтернативи на традиционните туристически продукти, развитието на такъв вид туризъм (културен, екологичен, лечебен, приключенски и т.н.) е все още ограничено и дори „статистически неуловимо“. Вътрешните

части на страната са слабо популярни като туристически дестинации и е необходимо да се създаде положителна представа за тях. Същевременно развитите региони имат трудности с диверсификацията на продукта, разширяването на пазарните сегменти, осигуряването на по-големи печалби, удължаване на сезона и повишаване степента на заетост на легловата база. Освен това съществуващите атракции и продукти се рекламират поотделно, а не като част от един по-голям регионален продукт. Сътрудничеството и съвместните усилия за развитие на туризма на местно, регионално и национално ниво остават ограничени. В резултат на това много региони са развити предимно като „спирки“, а не като истински туристически дестинации и така не могат да осигурят по-дълъг престой на посетителите и свързаните с това икономически ползи.

Приоритетна ос 3 има за цел да развие туристическия продукт по екологично и икономически устойчив начин. Целта е да се разшири териториалният обхват на туризма и ползите от него по балансиран начин, което ще доведе до икономическа диверсификация на регионите. Акцентът ще бъде върху устойчивото развитие на туризма въз основа на продуктово и пазарно разнообразие и цялостно и равномерно използване на туристическия потенциал.

Съществен елемент на приоритетната ос е увеличаването на въздействието на дейностите чрез подпомагане на по-големи проекти, които имат значителен принос за конкурентоспособността и генерирането на доход за регионите и за промяна в настоящата териториална структура на туризма.

1.4. Операция 3.2. “Развитие на регионалния туристически продукт и маркетинг на дестинациите”

Специфична цел на операцията е увеличаване броя на посетителите и продължителността на техния престой, подобряване на сезонното и териториално разпределение на туризма в различните райони и територии, основано на интегрирано управление и маркетинг на дестинациите и използване на различни средства, техники и системи, осигуряващи ефективна туристическа информация и маркетинг.

Тази операция е насочена към маркетинг на дестинациите и ще насърчава най-вече „меки“ дейности. Целта ѝ е да разреши едновременно няколко основни проблема:

- Необходимост да се запазят настоящите позиции на традиционните международни пазари и да се привлекат нови пазарни сегменти за специфичните продукти и да се използва потенциалното търсене на туризъм на вътрешния пазар;
- Необходимост от повече информация относно разнообразния туристически потенциал и предлагане на българските туристически райони и зони, да се подобри техния имидж чрез използването на ефективни съвременни средства и техники за достигане до туристическите пазари, включително развитие на интернет базиран информационен капацитет и системи, необходими за ефективно рекламиране и конкуриране в рамките на глобалната туристическа индустрия;
- Необходимост от логичен и съгласуван регионален подход и/или национален продуктово базиран подход за подобряване на развитието и маркетинга на туристическите атракции, в подкрепа на отделните компании, местните власти и местните туристически организации от една страна и на националния маркетинг на Държавната агенция по туризъм (понастоящем структура в рамките на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма) - от друга;
- Необходимост да се използва съществуващият капацитет и да се разширят и укрепят туристическите организации на основата на партньорство (особено регионалните), които да развиват продукта съвместно и да извършват маркетинговите дейности за своите дестинации;
- Необходимост да се подобри планирането и научната основа на политиката за регионално и местно туристическо развитие и маркетинг, както и да се създаде стабилна регионална база за ефективно участие на международните пазари (предвидено в операция 3.3.).

Необходимо е да се разработят и популяризират на пазара комплексни продукти на дестинациите, които да повлияят върху диверсифицирането на продукта и пазара и по-равномерното териториално и сезонно разпределение на туризма.

Целта на тази операция е да се насърчат инициативите в областта на регионалния маркетинг, т.е. в рамките на областта и нейната територия и извън нея, което в идеалния случай отговаря на дадена област със специфични туристически характеристики и възможности (туристически регион). Операцията ще подкрепя и насърчава активно такива проекти.

2. СХЕМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ „ПОДКРЕПА ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ НА СЪБИТИЯ С РЕГИОНАЛЕН И НАЦИОНАЛЕН ОБХВАТ И ВЪЗДЕЙСТВИЕ”

Основната цел на настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е ***организиране на събития с регионален и национален обхват и въздействие, допринасящи за развитието на устойчив културен туризъм, разнообразяване на туристическото предлагане и увеличаване на ползите от туризма.***

Конкретни цели:

- Да се осигури ефективното използване на културното материално и нематериално наследство с оглед развитието на устойчив културен туризъм.
- Да се подкрепят туристически дестинации, притежаващи културно-историческо наследство със значителен туристически потенциал.
- Да се подкрепи съхраняването и опазването на националното и световно културно наследство като ресурс за туризъм.

Предложените проекти трябва да допринасят за:

- разнообразяване на туристическото предлагане чрез развитие и укрепване на културен туризъм;
- икономическа диверсификация на съответната територия/ регион и намаляване на териториалната концентрация на туризма;
- привличане на допълнителни посетители и увеличаване на заетостта на легловата база в съответната територия/ регион;

Постигането на целта ще се основава на следните обективно измерими индикатори:

Индикатор за въздействие:

- Нетни годишни приходи от международен туризъм;
- Заетост на легловата база;
- Брой нощувки (в общината, региона на съответното събитие).

Индикатори за резултат:

- Нарастване на броя посетители в региона в резултат от подкрепените събития;
- Нарастване на удовлетвореността на посетителите от подкрепените събития.

Индикатори за продукт:

- Брой организирани събития с регионален и национален обхват и въздействие;
- Брой посетители на организирани събития с регионален и национален обхват и въздействие;
- Брой участници в осъществяването на проявите/събитията (национални, чуждестранни);
- Брой чуждестранни спектакли, участвали в подкрепените събития.

2.1. Процедура за изпълнение на схемата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

Процедурата за изпълнение на настоящата схема е **процедура за директно предоставяне** на безвъзмездна финансова помощ в съответствие с чл.6 (1), т. 2 на ПМС №121/ 31.05.2007 г. за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС.

Съгласно чл.34 ал.1 от ПМС No.121/31.05.2007г. процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е тази, при която проектно предложение може да подаде само кандидат, който изрично е посочен в съответната оперативна програма като конкретен бенефициент на помощта.

Това са предимно случаите, в които една организация/институция/орган притежава изключителна компетентност в областта на конкретната дейност, или е единствената организация, която оперира или има възможност да оперира в сферата на тази дейност.

Конкретният бенефициент по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е **Министерство на културата**.

Процедурата за директно предоставяне се извършва на етапи, съгласно чл. 9, ал. 2 от ПМС № 121/31.05.2007г. и Вътрешните правила за провеждане на процедури за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на конкретен бенефициент по ОПРР 2007-2013 г., съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие на ЕС.

3. ОБЩ РАЗМЕР НА ФИНАНСОВИТЕ СРЕДСТВА ПО НАСТОЯЩАТА СХЕМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ

Общият размер на средствата по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е както следва:

Бюджетна линия	Общ размер на безвъзмездната финансова помощ	Съфинансиране от ЕФРР (85%)	Национално съфинансиране (15%)
BG161PO001/3.2-01/2010	6 238 348,62 лева	5 302 596,33 лева	935 752,29 лева
	3 189 617,00 евро	2 711 174,45 евро	478 442,55 евро

Сумата представлява общият предвиден размер за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Договарящият орган си запазва правото да не разпредели посочената по-горе сума при недостатъчен брой качествени проектни фишове към средносрочната рамкова инвестиционна програма, отговарящи на предварително зададените критерии.

Общият индикативен размер на средствата по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ може да бъде ревизиран и в съответствие със степента на усвояемост на средствата от страна на конкретния бенефициент предвид принципа на Европейската комисия за автоматично освобождаване на частта от бюджетния ангажимент за оперативна програма, която не е била използвана за плащане до края на третата година, следваща бюджетното задължение по програмата от 2007 г. до 2010 г. В тази връзка, Договарящият орган си запазва правото да не разпредели частта от посочената по-горе сума, за която не е сключен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ до края на 2010 г.

Размер на безвъзмездната финансова помощ за отделните проектни фишове към средносрочната рамкова инвестиционна програма:

За отделните проектни фишове, включени в средносрочната рамкова инвестиционна програма, които могат да бъдат финансирани по настоящата схема, важат следните изисквания за минимален и максимален размер:

- Минимален размер на безвъзмездната финансова помощ: **200 000 лв.**
- Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ: **1 000 000 лв.**

ВАЖНО!

По настоящата покана за представяне на средносрочна рамкова инвестиционна програма и проектни фишове **не се изисква съфинансиране от конкретния бенефициент.**

Оценителната комисия си запазва правото да препоръча намаляване на размера на исканата безвъзмездна финансова помощ по проектните фишове, ако разходите са неоснователни и прекомерно завишени.

4. ПРАВИЛА ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ ПО НАСТОЯЩАТА СХЕМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ

Настоящите Изисквания за кандидатстване определят правилата за представяне, подбор и изпълнение на средносрочна рамкова инвестиционна програма и проектни фишове, съгласно процедурата на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ в съответствие с чл. 6 ал. 1, т. 2 и чл. 34 (1) на ПМС № 121/ 31.05.2007 г. и Вътрешните правила на Управляващия орган за провеждане на процедури за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на конкретен бенефициент по ОПРР.

Кандидатстването по настоящата схема за безвъзмездна финансова помощ се осъществява въз основа на средносрочна рамкова инвестиционна програма и проектни фишове към нея. Рамковата инвестиционна програма се изготвя от конкретния бенефициент и се одобрява от Договарящия орган по реда на гореспоменатите Вътрешни правила.

Рамковата инвестиционна програма е средносрочен документ, разработван за финансовата рамка 2007-2013 г. Тя включва секторен анализ, оценка на потребностите, цели, мерки, индикатори за наблюдение, набор от зрели проекти и бюджет.

Проектните фишове представляват предложения за проекти, кандидатстващи за безвъзмездна финансова помощ, включващи формуляр за кандидатстване, бюджет и други придружителни документи. Проектните фишове са неразделна част от средносрочната рамкова инвестиционна програма на конкретния бенефициент.

ВАЖНО!

Изпълнители от страна на конкретния бенефициент:

Конкретният бенефициент на безвъзмездна финансова помощ може да възложи изпълнението на дейностите по проектните фишове на изпълнители. Изпълнителите от страна на конкретния бенефициент не са партньори по проектите и изборът им следва да се осъществи съгласно Закона за обществените поръчки и съответните подзаконови нормативни актове.

Договарящият орган ще осъществява текущ и последващ контрол за спазване от страна на конкретния бенефициент на процедурите за определяне на изпълнители. При представяне на искане от страна на конкретния бенефициент за плащане, Договарящият орган ще извършва проверка на процедурите за определяне на изпълнители с оглед признаване на разходите за съответната дейност, възложена на изпълнители.

ВАЖНО!

По настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ не се

4.1. Правила по отношение на проекти, генериращи приходи

За „проекти, генериращи приходи“ по смисъла на чл. 55 от Регламент на Съвета (ЕО) No.1083/2006г. от 11 юли 2006г. относно определянето на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) No.1260/1999, **стойността на допустимите разходи не следва да надвишава разликата между текущата стойност на инвестиционните разходи и текущата стойност на нетните приходи от инвестицията за период от 15 години.**

Текущата стойност на инвестиционните разходи и текущата стойност на нетните приходи от инвестицията се определят като част от финансовия анализ/анализа „разходи-ползи“ за всеки конкретен проект, „генериращ приходи“. За нуждите на изчисляването на генерирането или негенерирането на прихода, разходите за подготовка на инвестиционния проект се считат за част от инвестиционните разходи.

Когато не е възможно да се оценят предварително приходите, приходите, генерирани в рамките на 5 години от приключването на проекта, се приспадат от разходите за проекта, които са декларираны към Европейската комисия и следва да се възстановят от Бенефициента.

Имайки предвид, че крайната цел на финансовия анализ е 1) да заключи дали даден проект генерира приходи и 2) да определи размера на тези приходи, конкретният бенефициент следва да използва „Ръководство за анализ разходи-ползи на инвестиционните проекти“, на ЕК от 16.06.2008г. „Guide to cost-benefit analysis of investment projects“ в частта му „Финансов анализ“.

ВАЖНО!

Безвъзмездната финансова помощ не може да бъде предоставяна за дейности с цел или генериращи **нетна печалба** в резултат на изпълнението на проекта.

Проект, генериращ приходи, е всяка дейност, включваща предоставяне на услуга срещу заплащане, или дейност, която във всеки случай ще позволи на кандидатстващата организация да генерира приходи.

Нетна печалба е:

Превишение на текущата стойност на приходите, директно породени от ползвателите на проекта, над текущата стойност на оперативните разходи от дейността, изчислени за определен референтен период.

4.2. Допустими дейности по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

4.2.1. Продължителност

Планираната продължителност на дейностите, предвидени във всеки проектен фиш към рамковата инвестиционна програма **не може да надвишава 24 месеца.**

Конкретният бенефициент трябва да предвиди в продължителността на проектите по всеки отделен проектен фиш процедури като подготовка и одобрение на техническата документация, издаване на необходимите разрешителни, провеждане на обществена поръчка за строителство, услуга и/или доставка, необходимо време за строителство, отчетност, окончателно разплащане към изпълнителите.

4.2.2 Териториален обхват:

Територията на цялата страна.

4.2.3. Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:

1. Организиране на събития с регионален и национален обхват и въздействие, като фестивали, събития на открито, фолклорни прояви, представяне на местни/регионални традиции, кухня, занаяти и др., допринасящи за диверсификацията и маркетинга на туристическия продукт, повишаващи туристическия потенциал на целевата територия, допринасящи за намаляване на териториалните различия в степента на развитие на туризма и спомагащи за развитието на туристическите дестинации, притежаващи културно-историческо наследство със значителен туристически потенциал.

2. Подкрепа на дейности за обществено осведомяване и подобряване на осведомеността за културните събития/ прояви в страната с принос към туризма и за оценка на въвеждане на инструменти за мониторинг и оценка на техния икономически и социален ефект и принос към туристическото развитие.

ВАЖНО!

Втората група от горепосочените допустими дейности за финансиране не могат да бъдат самостоятелен проект и следва да бъдат прилагани в подкрепа на дейност (събитие) от първата група допустими дейности.

Приоритет ще се дава на проектни предложения, свързани с прояви/събития с национален обхват и въздействие и допринасящи за привличане на нови туристи, смекчаване на сезонността и намаляване на териториалните диспропорции (п-равномерно разпределение на ползите от туризма).

Кандидатът следва да докаже устойчивост на направените интервенции, в т.ч. провеждане на съответното събитие за период, не по – малък от 3 години след приключване на дейностите по проекта.

При разработването на проектните фишове конкретният бенефициент задължително трябва да предвиди в изпълнението на проектите дейности:

- **Одит на проекта** – одитът на проекта трябва да бъде извършен от регистриран експерт-счетоводител или фирма за одит, като докладът за одит трябва да бъде приложен към окончателния финансов отчет на проекта;
- **Дейности за разпространение на информация и публичност** – съгласно чл. 6 от Общи условия към финансираните по Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013 г. договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и Насоките за осъществяване на мерките за информация и публичност, изготвени от Управляващия орган (**Приложение 3** към настоящите Изисквания за кандидатстване). С оглед осигуряване публичността и информирането на обществеността относно финансовия принос на ЕС за реализацията на даден проект е необходимо проектното предложение да предвижда пресконференция/конференция/кръгла маса по повод стартирането на проекта, както и подобно събитие при приключване на проекта за оповестяване резултатите от реализацията му.

ВАЖНО!

Предложените дейности в проектния фиш следва да се вписват в рамката на *Концепцията за развитието на българската култура, Националната стратегия за развитие на туризма в България за периода 2009 – 2013 г., както и Стратегическия план за развитие на културния туризъм в България, 2009 г.*

4.2.4. Недопустими дейности/проекти за финансиране по настоящата схема за безвъзмездна финансова помощ са:

- Всякакви дейности от търговски характер, генериращи приходи за конкретния бенефициент;
- Дейности, свързани с политически партии;
- Благотворителни дарения;
- Дейности, финансирани от националния бюджет и бюджета на други програми на Общността.

ВАЖНО!

Проект, подпомаган по други европейски програми и други донори, както и по национални програми с публично финансиране, не може да бъде едновременно допустим и за финансова помощ по настоящата схема за същите дейности. Следователно конкретният бенефициент, подпомаган по други европейски програми и други донори, както и по национални програми с публично финансиране, може да кандидатства по настоящата схема за безвъзмездна финансова помощ единствено за други дейности, нефинансирани по тези програми.

4.3. Допустими и недопустими разходи

4.3.1. Допустими разходи: разходи, които се признават при предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

При предоставяне на безвъзмездната финансова помощ по конкретен проект ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи“. Бюджетът представлява както предварителна оценка на очакваните разходи, така и максимален размер на „допустимите разходи“. Единичните стойности на допустимите разходи трябва да се базират на нормативно определени размери или на реални пазарни цени.

Допустимите разходи не трябва да противоречат на:

- Правилата, описани в *Регламент (ЕО) №1080/2006г.* на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие и за отмяна на Регламент (ЕО) №1783/1999г., *Регламент (ЕО) №1083/2006г.* на Съвета относно определянето на общи разпоредби за Европейския регионален фонд, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1260/1999г.,
- ПМС №62/ 21.03.2007 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, за финансовата рамка 2007-2013 г., и
- ПМС №245/ 09.10.2007 г. за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по Оперативна програма „Регионално развитие“, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие, за финансовата рамка 2007-2013г.

За да се считат за допустими в контекста на проектните фишове към средносрочната рамкова инвестиционна програма, разходите трябва:

1. да са необходими за изпълнението на проекта, да са заложили в договора по смисъла на чл. 3 от ПМС №121/ 31.05.2007 г. и да отговарят на принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства;
2. да са действително извършени и да бъдат отчетени въз основа на първични счетоводни документи или други документи с еквивалентна доказателствена стойност съгласно националното законодателство;

3. да са действително платени и отчетени през периода за допустимост на разходите по чл.3 от ПМС №245/ 09.10.2007г.;
4. да са отразени в счетоводната и данъчната документация на конкретния бенефициент и да могат да бъдат проследени въз основа на ефективно функционираща одитна пътека;
5. да могат да се установят и проверят и да бъдат подкрепени от оригинални разходооправдателни документи;
6. да не са финансирани по друг проект, програма или друга финансова схема, финансирана от публични средства на националния или европейския бюджети;
7. да са извършени за дейности по Оперативната програма в съответствие с разпоредбите на приложимото законодателство;
8. разходите, свързани с изпълнението на договори за доставка на стоки и предоставяне на услуги са допустими, ако договорите са сключени при спазване изискванията на националното законодателство за възлагане на обществени поръчки.

Период на допустимост на разходите

Общият период на допустимост на разходите по Оперативната програма се определя съгласно чл.3, ал.1 от ПМС №62/ 21.03.2007 г. и чл.3 от ПМС №245/09.10.2007 г., а именно **от 01.01.2007 г. до 31.12.2015г.**

Преки допустими разходи

Тук влизат разходите, които са пряко свързани с проекта и без тях неговото осъществяване е невъзможно. Преките допустими, разходи съгласно ПМС № 245/ 09.10.2007 г., са свързани с изпълнението на дейностите по сключени договори, обобщени в следните основни групи:

1. разходи за закупуване на оборудване, съоръжения, обзавеждане и нематериални активи;
2. разходите за амортизация на амортизируеми активи, които са пряко свързани с целите на съфинансирания проект, са допустими при спазване на условията на чл.4 ал.6 от ПМС № 62/ 21.03.2007 г.;
3. организиране на събития (изложения, панаири, фестивали, конференции и др.), изработване и регистриране на марки и географски означения, мониторинг на ефективността на маркетинговите дейности;
4. разходи за разработване на проучвания и анализи;
5. разходи за предоставяне на консултации, разходи за изработване и разпространение на информационни и рекламни материали, реклама в медиите;
6. разходи за разработване на тръжна документация за процедура за определяне на изпълнител;
7. разходи за услуги, които са пряко свързани с проекта, съфинансиран от Оперативната програма и са необходими за неговата подготовка и изпълнение, като транспорт, наеми, дизайнерски, информационно-технологични, консултантски, правни и нотариални, изследвания, експертни, маркетингови, социологически и статистически проучвания, разпространение на информация, поставяне на указателни табели, финансово-счетоводна проверка, одит, застраховки и други услуги;
8. разходи за дейности по информиране и публичност за проекта, съфинансиран по Оперативната програма - в размер **до 1 % от преките допустими разходи по проекта;**

9. разходи за одит – в размер до 1% от общите допустими разходи по проекта;
10. разходи за закупуване на втора употреба оборудване и съоръжения съгласно чл.8, т.2 (а), (б), (в), (г) от ПМС 245/09.10.2007г.

Допустими непреки разходи:

Разходи за човешки ресурси, включващи:

- а. разходи за възнаграждения за лица, пряко ангажирани с дейности по управлението и/или изпълнението на проекта, включително дължимите осигурителни вноски, и
- б. разходи за командировки (пътни, дневни и квартирни) на лица, пряко ангажирани с дейности по управлението и/или изпълнението на проекта в страната при положение, че са извършени и отчетени в съответствие с приложимата нормативна уредба в тази област;

Разходите за човешки ресурси не трябва да надвишават 2 % от стойността на общите преки допустими разходи по проекта.

Специфични допустими разходи

1) Невъзстановим данък добавена стойност, съгласно Указание на Министерство на финансите № 91-00-502/27.08.2007 г. за третиране на ДДС като допустим разход при изпълнение на проекти по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС (**Приложение И от Насоките за кандидатстване**).

Бенефициентът определя ДДС като невъзстановим, когато:

1. бенефициентът не е регистриран по ЗДДС;
2. бенефициентът е регистрирано лице по чл.99 и чл.100, ал.2 по ЗДДС;
3. бенефициентът е регистрирано лице по ЗДДС на основание, различно от посоченото в т.2, и стоките и услугите, финансирани по настоящата схема са предназначени за:
 - извършване на освободени доставки по глава четвърта по ЗДДС, или
 - безвъзмездни доставки, или за дейности, различни от икономическата дейност на лицето.
4. бенефициентът е регистрирано лице по ЗДДС и правото на приспадане на данъчен кредит за получените стоки и услуги, финансирани по настоящата схема, не е на лице на основание чл.70, ал.1, т.4, 5 от ЗДДС.

4.3.2. Недопустими разходи

Недопустими разходи по схемата за безвъзмездна финансова помощ са недопустимите разходи съгласно правилата за Структурни фондове на ЕС: Регламент (ЕО) №1080/2006г. на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие и за отмяна на Регламент (ЕО) 1783/1999г., Регламент (ЕО) №1083/2006г. на Съвета относно определянето на общи разпоредби за Европейския регионален фонд, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1260/1999г., ПМС №62 от 21 март 2007 г., както и ПМС №245/ 09.10.2007 г. за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по Оперативна програма „Регионално развитие”, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие, за финансовата рамка 2007-2013 г.

Недопустими разходи съгласно разпоредбите на ПМС № 62/21.03.2007г и ПМС 245/09.10.2007г.

1. разходи, за които вече е получавана публична безвъзмездна помощ от националния или европейския бюджети, дори и частично;

2. разходите, определени за недопустими съгласно чл. 4, ал. 13 и чл. 9, ал. 1 на ПМС № 62/21.03.2007г.;
3. разходи за закупуване на втора употреба съоръжения и оборудване, с изключение на случаите, когато целите на проекта не биха били постигнати без закупуването на подобно оборудване и при спазване едновременно на следните условия (чл.8, ал.2 на ПМС 245/09.10.2007г.):
 - продавачът да не ги е закупил с публична безвъзмездна помощ, дори и частично, в периода от последните 7 години преди подаване на проектното предложение;
 - цената им да не надвишава пазарната стойност, установена от независим сертифициран оценител или надлежно оторизиран орган към деня на покупката и да е по-малка от разходите за придобиване на подобни нови активи;
 - да имат технически характеристики, необходими за изпълнение на проекта, да са в съответствие с приложимите норми и стандарти и да са експлоатационно годни. Това съответствие следва да бъде валидно за целия период на изпълнение на проекта и за срок не по-малък от периода, определен в чл.57 от Регламент (ЕО)1083/2006 г.на Съвета;
 - да има одобрение от Управляващия орган за закупуването им;
4. разходи по договори за услуги и доставки, свързани със следните договори с подизпълнители (чл.8, ал.3 на ПМС 245/09.10.2007г.):
 - договори с подизпълнители, които увеличават разходите за изпълнение на дейността, без да създават добавена стойност;
 - договори с посредници и консултанти, в които плащането е определено като процент от общия разход за дейността, освен ако конкретният бенефициент може да докаже, че плащането се отнася за действително извършената работа или услуга;
5. разходи за лихви, разноските за финансови транзакции, комисионните и загубите от курсови разлики при обмяна на чужда валута, и други чисто финансови разходи;
6. други данъци и такси, с изключение на случаите, предвидени в чл. 7, т. 11 на ПМС 245/09.10.2007г.;
7. разходи за покриване на възможни бъдещи загуби или дългове;
8. възстановим данък добавена стойност съгласно чл.9, ал.1 на ПМС № 62/21.03.2007г.

Специфични недопустими разходи по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:

- Разходи за закупуване на земя и недвижими имоти;
- Разходи за строително-монтажни дейности;
- Разходи за закупуване на оборудване, съоръжения, обзавеждане и нематериални активи, които не са предназначени за целите на проекта;
- Непредвидени разходи.

Направеният от конкретния бенефициент **принос в натура** не представлява действителен разход и **не се счита за допустим**. Този принос няма да бъде зачитан за съфинансиране от страна на конкретния бенефициент по настоящата схема.

ВАЖНО:

Размерът на безвъзмездната финансова помощ е дължим до размера на сертифицираните допустими разходи. Извършените от конкретния бенефициент недопустими разходи не подлежат на възстановяване.

5. НАЧИН НА КАНДИДАТСТВАНЕ И ПРОЦЕДУРА ЗА ОЦЕНКА НА СРЕДНОСРОЧНАТА РАМКОВА ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА И ПРОЕКТНИТЕ ФИШОВЕ

5.1. Формуляр за кандидатстване

Конкретният бенефициент трябва да използва Формулярите за кандидатстване (средносрочна рамкова инвестиционна програма и проектен фиш - **Приложения А и Б**) със съответните приложения към настоящите Изисквания за кандидатстване, публикувани на интернет-страницата на Оперативната програма - www.bgregio.eu и интернет-страницата на МРРБ - www.mrrb.government.bg

Формулярите за кандидатстване трябва да бъдат попълнени максимално ясно в зададения WORD-формат **на български език**. Конкретният бенефициент трябва да опише подробно изпълнението на целите на средносрочната рамкова инвестиционна програма, ползите от нея и съответствието с целите на настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Няма да се приемат Формуляри за кандидатстване, попълнени на ръка.

Формулярите за кандидатстване със съответните приложения трябва да бъдат подадени в 1 оригинал и 2 копия.

Формулярът на средносрочна рамкова инвестиционна програма (Приложение А), формулярът на проектен фиш (Приложение Б), Бюджет на проекта - Таблица 1: Общи допустими разходи, Таблица 2: Източници на финансиране, Таблица 3: Опис на разходите за публичност и Таблица 4: Опис на разходите за събития (Приложение Б1), Остойностни технически спецификации (Приложение Б2) трябва да бъдат представени и на електронен носител (на компактдиск). Представените електронни файлове трябва да съдържат идентично предложение на това, което е представено на хартия. Всеки елемент от проектното предложение (Приложения А, Б, Б1, Б2) трябва да бъде представен като отделен и уникален електронен файл (например Формулярът на средносрочна рамкова инвестиционна програма не трябва да бъде разделен на няколко файла).

За улеснение на обработката на проектните предложения, моля представете оригинала и 2-те копия, отпечатани на хартия във формат А4, подвързани отделно и ясно обозначени като „оригинал” и „копие”.

Указаният по-горе набор от документи трябва да бъде опакован надеждно.

5.2. Как и къде се изпращат рамковата инвестиционна програма и проектните фишове

Попълнените формуляри за кандидатстване със съответните приложения трябва да бъдат подадени в запечатан плик с препоръчана поща, по куриер или да бъдат доставени на ръка на следния адрес:

гр. София п.к. 1202, ул. “Св. Св. Кирил и Методий” № 17 – 19,
Министерство на регионалното развитие и благоустройството,
Главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие”,
Отдел „Изпълнение на програмните приоритети”.

При получаване на попълнените формуляри за кандидатстване със съответните приложения към тях на конкретния бенефициент се издава разписка с подпис и дата.

На плика, съдържащ целия пакет за кандидатстване, трябва да бъде написано следното:

ПРОЕКТНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ – ДА НЕ СЕ ОТВАРЯ

Бюджетна линия: BG 161PO001/3.2-01/2010

Приоритетна ос: 3. „Устойчиво развитие на туризма”

Операция: 3.2. "Развитие на регионалния туристически продукт и маркетинг на дестинациите"

Име на схема: „Подкрепа за организиране на събития с регионален и национален обхват и въздействие"

Пълното име на конкретния бенефициент:

Пълният адрес за кореспонденция на конкретния бенефициент:.....

ВАЖНО!

При получаване на пакета документи, средносрочната рамкова инвестиционна програма и проектните фишове към нея се регистрират последователно в Информационната система за управление и наблюдение на Структурните фондове и Кохезионния фонд в България. Генерираният от системата регистрационен номер се използва при последваща кореспонденция с конкретния бенефициент във връзка с рамковата програма/ проектния фиш.

5.3. Краен срок за получаване на рамковата инвестиционна програма и проектните фишове

Крайният срок за получаване на средносрочната рамкова инвестиционна програма е **01 ноември 2010 г., 16:00 часа местно време.**

Крайният срок за получаване на проектни фишове е **30 ноември 2010 г., 16:00 часа местно време.**

5.4. Допълнителна информация

Въпроси във връзка с попълването на формулярите за кандидатстване и изискванията по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна помощ могат да се задават на:

Електронен адрес: oprd@mrrb.government.bg,

Факс: 987 74 50, или

Адрес за кореспонденция: гр.София п.к. 1202,

ул. "Св. Св. Кирил и Методий" № 17–19,

Министерство на регионалното развитие и благоустройството,

Главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие”,

Отдел „Изпълнение на програмните приоритети”

Въпросите се задават **не по-късно от 21 дни преди съответния краен срок за получаване на проектни предложения**, като ясно се посочва номера на бюджетната линия на схемата за безвъзмездна помощ.

Отговорите на зададените въпроси се публикуват в рубриката „Въпроси-отговори” на интернет-страницата на Оперативната програма www.bgregion.eu **не по-късно от 11 дни преди съответния краен срок за получаване на предложенията.**

5.5. Оценка на средносрочната рамкова инвестиционна програма и на проектните фишове към нея

Средносрочната рамкова инвестиционна програма и проектните фишове към нея се оценяват в съответствие с критериите, описани в настоящите Изисквания за кандидатстване. Критериите не подлежат на изменение по време на провеждането на процедурата.

Оценката се документира чрез попълването на оценителни таблици. Оценката на средносрочната рамкова инвестиционна програма и на проектните фишове към нея включва следните етапи:

I. Оценка на административното съответствие.

II. Оценка на допустимостта.

III. Оценка на качеството (техническа и финансова оценка).

Всички етапи на оценката се извършват от Оценителна комисия, назначена със заповед на ръководителя на Договарящия орган.

5.5.1 Оценка на административното съответствие

Оценката на административно съответствие включва проверка за спазването на следните изисквания:

- Формулярите за представяне на средносрочната рамкова инвестиционна програма и проектните фишове отговарят на всички формални изисквания и на образците, публикувани с настоящите Изисквания за кандидатстване;
- Всички придружителни документи, упоменати в контролния лист за проверка на административното съответствие, са представени съгласно изискванията.

При неясноти по подадените документи Оценителната комисия може да изиска допълнителна информация и документи, уточняващи или удостоверяващи информацията, подадена в проектното предложение.

5.5.2. Оценка на допустимостта

Средносрочната рамкова инвестиционна програма и проектните фишове, преминали оценката на административното съответствие, подлежат на „оценка на допустимостта“. Оценяването се извършва чрез прилагане на критерии за допустимост.

Оценката за допустимост на рамковата инвестиционна програма и проектните фишове включва проверка за спазването на следните изисквания:

- Съответствие с посочения териториален обхват за операцията/ настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ;
- Съответствие с продължителността на изпълнение на проекта, предвиден по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ;
- Съответствие с допустимите за финансиране с безвъзмездната финансова помощ дейности по настоящата схема;
- Съответствие с Концепцията за развитието на българската култура; Националната стратегия за устойчиво развитие на туризма в България за периода 2009 – 2013 г., както и Стратегическия план за развитие на културния туризъм в България, 2009 г.
- Съответствие на финансовия план на рамковата програма с наличния финансов ресурс по схемата;
- Съответствие с минималния/ максималния размер на допустимите за финансиране от безвъзмездната финансова помощ разходи по проектните фишове към средносрочната рамкова инвестиционна програма;
- Съответствие с минималния размер на национално съфинансиране;
- Съфинансирането от ОПРР /ЕФРР/ е в рамките на максималния допустим праг;

- Рамковата инвестиционна програма и проектите към нея предвиждат мерки, свързани с публичността и разпространението на информация, съгласно изискванията за кандидатстване;
- Съответствие на рамковата инвестиционна програма с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда, създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи).

ВАЖНО!

Средносрочната рамкова инвестиционна програма и проектните фишове към нея преминават към следващия етап на оценка (техническа и финансова оценка), само ако са получили положителен отговор („да“) на всички критерии за оценка на административното съответствие и на допустимостта, изброени по-горе.

5.5.3. Оценка на качеството (Техническа и финансова оценка)

„Техническа и финансова оценка“ е оценка по същество на средносрочната рамкова инвестиционна програма и проектните фишове, която се извършва в съответствие с предварително оповестените критерии за оценка.

ОЦЕНКА НА ТЕХНИЧЕСКОТО И ФИНАНСОВО КАЧЕСТВО НА СРЕДНОСРОЧНАТА РАМКОВА ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА И ПРОЕКТНИТЕ ФИШОВЕ

<u>Критерий</u>	Максимална оценка	Формуляр на средносрочна рамкова инвестиционна програма
Критерии за оценка на качеството на средносрочната рамкова инвестиционна програма (техническа и финансова оценка)		
1.1. Степен на съответствие с целите на операция 3.2 „Развитие на регионалния туристически продукт и маркетинг на дестинациите“ и на настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ	5	т. 2.1 и т.2.2
<ul style="list-style-type: none"> - Рамковата инвестиционна програма съответства на целта на операцията и връзката е точно, ясно и подробно описана; - Рамковата инвестиционна програма отговаря на общата цел и конкретните цели на настоящата схема за безвъзмездна финансова помощ; - Целите и задачите на рамковата инвестиционна програма са ясно структурирани и обосновани. 	Оценка 5	
- Два от горепосочените критерии са изпълнени	Оценка 3	
- Един от горепосочените критерии е изпълнен	Оценка 1	
1.2. Степен на съответствие с конкретните нужди и проблеми в сектора	5	т. 2.2
<ul style="list-style-type: none"> - Направеният анализ демонстрира познаване на нуждите и проблемите на сектора на туризма; - При обосновка на средносрочната рамкова инвестиционна програма са използвани данни от международни, национални и регионални източници или документи, както и официални статистически данни и информация, проучвания от конкретния бенефициент; - Обоснована е значимостта от изпълнението на програмата за преодоляване на набелязаните нужди и ограничения; 	Оценка 5	
- Два от горепосочените критерии са изпълнени;	Оценка 3	

- Един от горепосочените критерии е изпълнен.	Оценка 1	
1.3.Приложимост и реалистичност на предложените в средносрочната рамкова инвестиционна програма действия за постигане на целите.	5x2	т. 2.3 и т.2.4
<ul style="list-style-type: none"> - Предложените дейности са добре дефинирани и структурирани въз основа на секторния анализ и оценка на потребностите; - Предложените дейности са подходящи и необходими, съответстват на целите и очакваните резултати. Дейностите са насочени към постигане на целта на предложението и очакваните резултати; - Предложените дейности са избрани въз основа на ясни критерии; - Предложените дейности надграждат други подобни проекти, изпълнени върху целевата територия. 	Оценка 5x2	
- Три от горепосочените критерии са изпълнени	Оценка 3x2	
- Един или два от горепосочените критерии са изпълнени	Оценка 1x2	
1.4.Надеждна система за управление и контрол на предложените в средносрочната рамкова програма проекти.	5	т.1.4 и т.1.2
<ul style="list-style-type: none"> - Конкретният бенефициент притежава необходимия административен капацитет за изпълнението на дейностите, включени в рамковата инвестиционна програма; - Конкретният бенефициент е внедрил необходимите системи за управление и контрол, гарантиращи и обезпечаващи изпълнението на проектните фишове и процедурите, включени в рамковата инвестиционна програма; - Конкретният бенефициент разполага с изградена система за осъществяване на процедури по вътрешен мониторинг и контрол на включените в рамковата инвестиционна програма дейности; - Конкретният бенефициент има изграден управленски екип за изпълнение на рамковата програма с ясно описание на функциите и отговорностите на членовете, гарантиращ изпълнението ѝ. 	Оценка 5	
- Два от горепосочените критерии са изпълнени	Оценка 3	
- Един от горепосочените критерии е изпълнен	Оценка 1	
1.5.Гарантиране на устойчивост (финансова и институционална) на резултатите от програмата и ефективно изпълнение на дейностите включени в нея.	5	т. 2.7, 2.5
<ul style="list-style-type: none"> - Предвидена е възможност ползите от рамковата инвестиционна програма за целевите групи да продължат да съществуват и след края на финансирането; - Конкретният бенефициент е посочил детайлно потенциалните източници за финансиране след приключване на рамковата инвестиционна програма и те са реалистични и надеждни; - Индикаторите за въздействие и резултат са реалистични и надеждни и носят непосредствени ползи за целевите групи на програмата; - Индикаторите за продукт са значими и допринасят за изпълнението на целите на програмата. 	Оценка 5	
- Три от горепосочените критерии са изпълнени	Оценка 3	
- Един или два от горепосочените критерии са изпълнени	Оценка 1	
Обща максимална оценка:	30	

Критерий	Максимална оценка	Формуляр на проектен фиш
-----------------	-------------------	--------------------------

Критерии за оценка на качеството на <u>проектните фишове</u> (техническа и финансова оценка)		
2.1. Съответствие на проектния фиш		
2.1.1. Степен на съответствие с целите на операция 3.2 «Развитие на регионалния туристически продукт и маркетинг на дестинациите» и настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ	5	т.2.1
<ul style="list-style-type: none"> - Проектният фиш съответства на целта на операцията и връзката е точно, ясно и подробно описана; - Проектният фиш отговаря на общата цел и конкретните цели на схемата за безвъзмездна финансова помощ; - Целите и задачите на проектния фиш са ясно структурирани и обосновани. 	Оценка 5	
- Два от горепосочените критерии са изпълнени	Оценка 3	
- Един от горепосочените критерии е изпълнен	Оценка 1	
2.2. Обосновка на проектния фиш и методология		
2.2.1. Съответствие на проектния фиш с конкретните нужди и проблеми в сектора	5	т. 2.1, 2.2 и т. 2.3
<ul style="list-style-type: none"> - Направеният анализ демонстрира познаване на нуждите и проблемите на сектора на туризма; - При обосновка на предложението са използвани данни от международни, национални и регионални източници или документи, както и официални статистически данни и информация, проучвания от конкретния бенефициент - Обоснована е значимостта от изпълнението на проекта за преодоляване на набелязаните нужди и ограничения; 	Оценка 5	
- Два от горепосочените критерии са изпълнени	Оценка 3	
- Един от горепосочените критерии е изпълнен	Оценка 1	
2.2.2. Ясно дефинирани крайни бенефициенти и целеви групи.	5	т.2.4, 3.1
<ul style="list-style-type: none"> - Заинтересованите страни, които имат отношение към решаване на проблема, са ясно идентифицирани; - Измежду заинтересованите страни са избрани и включени в проектния фиш тези, които имат най-пряко отношение към постигане на целта; - Проектният фиш адресира по подходящ начин идентифицираните нужди и проблеми на целевите групи. 	Оценка 5	
- Два от горепосочените критерии са изпълнени	Оценка 3	
- Един от горепосочените критерии е изпълнен	Оценка 1	
2.2.3. Ясно дефинирани дейности, гарантиращи качеството на очакваните резултати от проекта.	5	т.3.1, т.3.2, 4.1
<ul style="list-style-type: none"> - Предложените дейности са подходящи и необходими, подробно описани, съответстват на целите и очакваните резултати. - Дейностите са насочени към постигане на целта на предложението и очакваните резултати; - Дейностите са описани подробно и обхватът и времетраенето им е напълно ясен; 	Оценка 5	
- Два от горепосочените критерии са изпълнени	Оценка 3	
- Един от горепосочените критерии е изпълнен	Оценка 1	
2.2.4. Обхват и въздействие на предвидените в проекта прояви/събития.	5x2	т.3.1., 3.2., 4.1, 4.2, 2.1,

		2.3, 2.4
<ul style="list-style-type: none"> - Предвидените прояви/събития са с национален обхват и въздействие - Предвидените прояви/събития са с потенциал да генерират значителен интерес (съответно посещения, нощувки, приходи), особено от чужбина - Предвидените прояви/събития спомагат за намаляване на сезонността, респ.се организират извън основния сезон или в началото и края на основния сезон за съответната територия - Предвидените прояви/събития се организират извън силно усвоените туристически ареали и спомагат за по-балансирано разпределение на ползите от туризма 	Оценка 5x2	
<ul style="list-style-type: none"> - Предвидените прояви/събития са с регионален обхват и въздействие - Предвидените прояви/събития са с потенциал да генерират интерес (съответно посещения, нощувки, приходи), особено от чужбина - Предвидените прояви/събития спомагат за намаляване на сезонността, респ.се организират извън основния сезон или в началото и края на основния сезон за съответната територия - Предвидените прояви/събития се организират в усвоените туристически ареали 	Оценка 3x2	
<ul style="list-style-type: none"> - Предвидените прояви/събития са с регионален обхват и въздействие - Предвидените прояви/събития нямат потенциал да генерират интерес (съответно посещения, нощувки, приходи), особено от чужбина - Предвидените прояви/събития не спомагат за намаляване на сезонността, респ.се организират в основния сезон за съответната територия - Предвидените прояви/събития се организират в усвоените туристически ареали 	Оценка 1x2	
2.2.5. Наличие на ясна методология за изпълнение на проекта. Ясен и изпълним план за действие.	5	т.3.2, т.3.3, т.3.4, т.3.5, т.3.6
<ul style="list-style-type: none"> - Предложените методи са подходящо избрани, добре структурирани и описани и ще доведат до постигане на заложените цели и резултати. Налична е връзката между тях и предложените дейности; - Методите са подходящо избрани с оглед предложения екип за реализация на проекта; - Времевият обхват на отделните дейности в плана за действие е реалистичен; разпределението на дейности във времето е балансирано и позволява гладко управление и изпълнение; - Представена е информация за планираните процедури за избор на изпълнители от страна на конкретния бенефициент по ЗОП. 	Оценка 5	
- Три от горепосочените критерии са изпълнени	Оценка 3	
- Един или два от горепосочените критерии са изпълнени	Оценка 1	
2.2.6. Ясно дефинирани резултати и продукти, реалистични и обективно измерими индикатори.	5	т.4.1 и 4.2
<ul style="list-style-type: none"> - Резултатите и продуктите са ясно дефинирани и съответстват на предвидените дейности; посочени са очакваните продукти/резултати към всяка отделна дейност; - В предложението е описано как очакваните резултати допринасят за изпълнението на специфичните/ конкретните цели на проекта, както и на рамковата програма и на операцията като 	Оценка 5	

цяло; - Индикаторите са ясни, конкретни и изчерпателни; - Източниците на информация са ясни и изчерпателни.		
- Три от горепосочените критерии са изпълнени	Оценка 3	
- Един или два от горепосочените критерии са изпълнени	Оценка 1	
2.3. Бюджет и ефективност на разходите		
2.3.1. Реалистичен бюджет и ясна финансова обосновка на категориите разходи; съотношението между прогнозните разходи и очакваните резултати е задоволително.	5 x 2	т .4.1, т. 8 и Бюджет на проектния фиш
- Очакваните резултати и ефект са напълно съпоставими с предвидените разходи; - Бюджетните пера са ясни, детайлни и връзката между разходи и резултати е видима; - Заложените количества са реалистични; - Заложените средства са добре разпределени за разходване във времето.	Оценка 5 x 2	
- Три от горепосочените критерии са изпълнени	Оценка 3 x 2	
- Един или два от горепосочените критерии са изпълнени	Оценка 1 x 2	
Обща максимална оценка:	50	

Методология за техническа и финансова оценка на средносрочната рамкова инвестиционна програма и проектните фишове:

Критериите за оценка са обособени на раздели и подраздели. Скалата за оценка е петстепенна. Всеки подраздел получава 0, 1, 2, 3, 4 или 5 точки по следната скала: 0 – липса на съответствие, 1 – много слабо съответствие, 2 - слабо съответствие, 3 – задоволително съответствие, 4 - много добро съответствие и 5 – пълно съответствие. В таблицата по-долу са дадени пояснения за ситуацияите, в които дадено проектно предложение получава оценка съответно 1, 3 или 5. **Оценките 2 и 4 съответстват на ситуации, в които проектното предложение заслужава оценка по-висока съответно от 1 и 3, но не е достатъчно добре обосновано и не отговаря на изискванията, за да получи съответно оценка 3 и 5.**

ВАЖНО!

Минимално допустимият праг, под който рамковата инвестиционна програма се отхвърля, е **20 точки.**

Проектни фишове, получили оценка **под 33 точки,** не подлежат на класиране.

В резултат от техническата и финансова оценка на проектните фишове Договарящият орган си запазва правото да отстрани заложените от кандидата дейности по препоръка на оценителната комисия в случаите, когато те са свързани с недопустими или необосновани разходи. Договарящият орган си запазва правото да намали проектобюджета по препоръка на оценителната комисия, в случаите, в които разходи са недопустими или не отговарят на пазарната им стойност, като се съблюдава изискването за процентно съотношение между отделните разходи.

ВАЖНО!

Проектните фишове се оценяват и класират в низходящ ред съобразно получената оценка до изчерпване на предвидения финансов ресурс по настоящата схема.

5.6. Списък на документите за кандидатстване

Конкретният бенефициент по настоящата схема за безвъзмездна финансова помощ следва да представи:

Документи относно рамковата инвестиционна програма:

- Формуляр на средносрочна рамкова инвестиционна програма – **Приложение А** към Изискванията за кандидатстване;
- Копие от регистрацията си по ЕИК (БУЛСТАТ), заверено с подпис и печат на конкретния бенефициент и текст „Вярно с оригинала”.
- Копие от ДДС регистрацията си, заверено с подпис и печат на конкретния бенефициент и текст „Вярно с оригинала”.
- Годишен баланс за последната финансова година, за която счетоводните отчети са приключени - копие, заверено с подпис и печат на конкретния бенефициент и текст „Вярно с оригинала”.
- Автобиография на ръководителя на рамковата инвестиционна програма – **Приложение Г**.

Документи относно проектните фишове:

- Формуляр на проектен фиш (**Приложение Б**);
- Бюджет на проектния фиш – **Приложение Б1** (включва 3 таблици: Таблица 1: Общи допустими разходи, Таблица 2: Източници на финансиране; Таблица 3: Опис на разходите за публичност и Таблица 4: Опис на разходите за събития. Всички таблици на бюджета на проектния фиш следва да бъдат подписани и подпечатани от представляващия конкретния бенефициент;
- **Остойности технически спецификации на оборудването и/или доставките**, които трябва да бъдат закупени по проекта, когато е приложимо (**Приложение Б2**) в 1 оригинал и две копия и в електронен формат (CD-Rom). Електронният вариант на документите трябва да съдържа идентична информация, както представения вариант на хартия. **Приложение Б2** следва да бъде подписано и подпечатано от представляващия конкретния бенефициент;
- Декларация, че проектът не е финансиран от други източници на ЕС (**Приложение В1**);
- Декларация, че проектът не генерира нетни приходи (**Приложение В2**)
- Автобиография на ръководителя на проекта (**Приложение Г**).

Други прилежащи документи:

Към рамковата програма следва да бъдат приложени:

- Списък на събитията, които Министерството на културата понастоящем организира, включително местоположение, период на провеждане, среден брой привлечени туристи, в резултат на събитието, обхват и въздействие, стойност и др. приложими параметри;
- Писмо от Министерството на икономиката, енергетиката и туризма за подкрепа на средносрочната рамкова инвестиционна програма на Министерството на културата по настоящата схема включително по отношение на предложения списък с проекти, обосновка, индикатори и принос на събитията за увеличаване ползите от туризма.

Към съответния проектен фиш следва да бъде приложено:

- Разрешение от кмета на общината, на територията на която ще бъде организирано съответното събитие, за провеждане на събитието от Министерството на културата, включително поне до 3 години след приключване на проекта, с цел гарантиране на устойчивостта и избягване дублирането с други събития (на общината и т.н.).

Забележка: всички документи, представени като копия, трябва да бъдат заверени с подпис, печат на конкретния бенефициент и гриф "Вярно с оригинала". Подкрепящите документи следва да са на български език.

5.7. Уведомяване относно решението на Договарящия орган

Конкретният бенефициент ще бъде уведомен писмено за решението на Договарящия орган във връзка със средносрочната рамкова инвестиционна програма и проектните фишове.

Решението за одобряване на средносрочната рамкова инвестиционна програма и проектните фишове съдържа общия размер на отпусната безвъзмездна финансова помощ и списък на проектните фишове, одобрени за финансиране. Договарящият орган уведомява писмено конкретния бенефициент за решението си в срок от 15 работни дни от издаване на решението за одобрение.

Важно!

Решението на Договарящия орган да отхвърли даден проектен фиш и/или да не предостави безвъзмездна финансова помощ е окончателно.

5.8. Условия, приложими към изпълнението на средносрочната рамкова инвестиционна програма и проектните фишове, след решението на Договарящия орган за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

След одобряване на средносрочната рамкова инвестиционна програма и проектните фишове към нея и след постигане на взаимно съгласие Договарящият орган и конкретният бенефициент подписват **Рамково споразумение (Приложение Д)**, с което се определя редът и условията, при които Управляващият орган ще повери на конкретния бенефициент управлението на проектите, включени в средносрочната рамкова инвестиционна програма.

Одобрената Средносрочна рамкова инвестиционна програма и проектните фишове представляват неразделна част от Рамковото споразумение.

След сключване на Рамковото споразумение, Договарящият орган и конкретният бенефициент подписват отделен **договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Регионално развитие“ за всеки одобрен проект**, включен в средносрочната рамкова инвестиционна програма.

Правата и задълженията, които възникват за конкретния бенефициент, са описани в приложения стандартен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ – специални и общи условия (**Приложения Е1 и Е2**).

5.8.1. Специални условия, приложими при изпълнението на проектите

Всички допустими разходи (надлежно доказани със съответната фактура или друг допустим счетоводен документ) могат да бъдат представени за плащане само веднъж – т.е. разходите, за които е поискана безвъзмездна финансова помощ не могат да бъдат представяни за плащане към други източници.

Конкретният бенефициент е задължен да докладва и отчита изпълнението на дейностите по проектите към средносрочната рамкова инвестиционна програма в съответните отчетни форми/формати и документи.

Конкретният бенефициент е задължен да осигури директен достъп на представители на Договарящия орган и/или на одитиращи институции да извършат проверка на място на резултатите от изпълнението на проектите.

Конкретният бенефициент трябва да води точна и редовна документация и счетоводна отчетност, отразяващи изпълнението на отделните проекти, използвайки подходяща и адекватна електронна система.

В съответствие с Указания на Министъра на финансите (№91-00-502/27.08.2007 г.) относно третиране на данък върху добавената стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, издадени на основание §6 от Преходните и заключителни разпоредби на ПМС №62/21.03.2007 г., бенефициентите са отговорни за администриране на процеса на определяне на данък върху добавената стойност като допустим разход. ПМС №62/21.03.2007г. въвежда понятието „възстановим данък добавена стойност“ и го определя като недопустим разход за съфинансиране от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС. Конкретният бенефициент ще следва Указанията на Министъра на Финансите за определянето на ДДС като възстановим и като невъзстановим (допустим разход), за оформянето на искането за плащане, за документалната отчетност, както и всички други свои задължения по Указанията (**Приложение И** към настоящите Изисквания) във връзка с получаване на средства от Договарящия орган.

Дълготрайните материални и нематериални активи, придобити от конкретния бенефициент изцяло или частично с предоставената безвъзмездна помощ, не могат да бъдат прехвърляни на трети страни по време на изпълнението на проекта и в определен период след неговото завършване, съгласно т.7.2 от Общите условия към договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПРР (**Приложение Е2**). В случай на нарушение на тези условия, средствата, получени като безвъзмездна финансова помощ, се възстановяват в пълния им размер от бенефициента.

5.8.2 Окончателен размер на безвъзмездната финансова помощ, предоставена от Договарящия орган

Общата сума, която Договарящият орган ще изплати на конкретния бенефициент, не може да надвишава максималния размер на помощта. Размерът на безвъзмездната финансова помощ по договора е дължим до размера на сертифицираните допустими разходи, извършени от конкретния бенефициент. Недопустими разходи не подлежат на възстановяване.

5.8.3 Невъзможност да се изпълнят целите на проекта

Ако конкретният бенефициент не може да изпълни дейностите, заложи в договора, Договарящият орган има правото да спре плащанията цялостно или частично, в зависимост от невъзможността за изпълнение на задълженията от страна на конкретния бенефициент.

5.8.4 Промени в договора и бюджета

Изменение на договора за безвъзмездна финансова помощ се извършва чрез сключване на анекс (допълнително споразумение) към договора по взаимно съгласие на страните. Анексът към договора не може да нарушава конкурентните условия, съществуващи към момента на сключване на договора, и равното третиране на бенефициентите.

Процедура по сключване на анекс към подписан договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013 г. /ОПРР/ се провежда в следните случаи:

- Промяна на срока за изпълнение на договора за безвъзмездна финансова помощ;
- Промяна в правно-организационната форма на бенефициента;
- Промяна в договорените дейности по проекта, която води до въвеждане на нови дейности/нови бюджетни пера. Освен в случаите на непреодолима сила, въвеждането на нови дейности е недопустимо за финансиране по безвъзмездна финансова помощ и следва да се отрази като собствен принос на бенефициента по бюджета на проекта;
- Намаляване размера на предоставената безвъзмездна финансова помощ по договора в резултат на констатирано от страна на ДО двойно финансиране на дейности/обекти на интервенция или част от дейности по проекта;
- Намаляване размера на безвъзмездната финансова помощ по договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с повече от 15 %, но не по-малко от 500 000 лв. в резултат на проведени от бенефициенти процедури за възлагане на обществени поръчки. В този случай допълнителното споразумение следва да се сключи задължително преди подаване на искане за авансово плащане.

В останалите случаи управляващият орган провежда кореспонденция с бенефициента, събира необходимите доказателства и одобрява или отхвърля писмено исканата промяна.

Недопустими са промени в бюджета на договора, водещи до увеличаване на първоначално договорения размер на безвъзмездната финансова помощ по договора и /или водещи до превишаване на средствата по бюджетни пера, за които има нормативно определен размер.

Плащания

Плащанията от Договарящия орган към конкретния бенефициент ще се извършват във формата на авансово, междинно/ междинни и окончателно плащания.

Авансовото плащане е в размер до 20% от стойността на безвъзмездната финансова помощ за проекти на стойност под 1 млн. лв.

Авансовото плащане се извършва след представяне на искане за плащане по образец (**Приложение Е1-II**) с включени приложения към него на следните документи:

- Копие на подписания от двете страни договор /Бенефициент и Договарящ орган/;
- Копие от подписани договори на бенефициента в качеството му на възложител за инфраструктурен проект по дейности за строителство с включена клауза за авансово плащане;
- запис на заповед по образец **Приложение Е1-VIII** или банкова гаранция по образец **Приложение Е1-IX**, както е предвидено в Общите условия на Договора за безвъзмездна финансова помощ.
- копие от Удостоверение за регистрация по чл.104 от ЗДДС, заверено „вярно с оригинала“ (ако е приложимо).
- Декларация от страна на БЕНЕФИЦИЕНТА за наличие/липса на нередност (**ПРИЛОЖЕНИЕ Ж-0**)

Междинно/междинни и окончателно плащания се извършват на базата на действително извършени разходи и след представяне от конкретния бенефициент на искане за плащане, придружено от междинен/ междинни и окончателен финансов отчет.

5.8.5 Наблюдение на изпълнението на проектите и постигане на заложените резултати

Съгласно правилата на Регламент на Съвета № 1083/2006г. (чл. 60(b)) и № 1826/2006 г. (чл. 13(2)), Договарящият орган или упълномощените от него лица извършват проверки за удостоверяване на административните, финансови, технически и физически аспекти на проекта. Проверките могат да бъдат както административни – проверка по документи, предоставени за възстановяване на разходи, така и проверки на място за изпълнение на дейностите, заложиени по проекта.

Договарящият орган ще следи за изпълнението на договора, постигането на заложените индикатори и резултати, както и спазването на декларираните обстоятелства относно непромяна предназначението на обекта на интервенция, генериране на приходи и др., което ще се извършва чрез проверки на място, включително до 5 години след приключване на договора. В случай на неизпълнение Договарящият орган може да изиска възстановяване на вече платени от ДО към бенефициента средства.

5.8.6 Отчитане на проектите

Конкретният бенефициент трябва да води точна и редовна документация и счетоводни отчети, отразяващи изпълнението на проектите към средносрочната рамкова инвестиционна програма, използвайки подходяща система за документация и счетоводно отчитане.

Конкретният бенефициент е задължен да пази цялата документация по проектите за срок от **три години след приключването на Оперативната програма**, освен ако в специален закон не е посочен по-дълъг срок в съответствие с чл. 90 от Регламент на Съвета № 1083/ 2006г.

След приключване на дейностите по всеки един от проектите към средносрочната рамкова инвестиционна програма, конкретният бенефициент е задължен да изготви и представи **окончателен технически доклад и окончателен финансов отчет**, попълнени по образец на Договарящия орган (**Приложения Е1-IV и Е1-VI**), относно тяхното изпълнение и постигнати резултати. Окончателният доклад трябва да посочва и постигането на резултатите и целите на съответния проект чрез предварително зададените индикатори, както и да показва реалното изпълнение на заложените стойности на индикаторите. Докладът трябва да описва и основните проблеми, възникнали по време на изпълнението на съответния проект, както и как тези проблеми са били решени или причините за това да не бъдат преодолени. В случай, че не са постигнати резултатите от проекта или предварително зададените стойности на индикаторите, трябва да бъде предоставено подробно обяснение за причините.

Конкретният бенефициент трябва да води прецизни и редовни доклади и прозрачни сметки за изпълнението на проектите.

Към окончателния финансов отчет конкретният бенефициент трябва да приложи документи, удостоверяващи заприходяването на закупеното по съответния проект оборудване.

5.8.7 Генериране на приходи

Проект, генериращ приходи е този проект, който включва инвестиция в инфраструктура, чието използване генерира приходи през периода на неговото изпълнение, както и през съответния последващ референтен период. Приходите включват приходи получени от продажби, рента, услуги, събиране на такси, предоставяне на услуги срещу заплащане или други еквивалентни приходи, които се получават директно от ползвателите на инфраструктурата, изградена по проекта.

Генериране на приходи е всяка дейност, включваща предоставяне на услуга срещу заплащане, или дейност, която във всеки случай ще позволи на организацията да генерира приходи. Печалбите на проекта трябва да бъдат взимани под внимание, така че приносът на ЕС да бъде относим към националното съфинансиране и да не се допуска свръхфинансиране.

ВАЖНО: Проекти, имащи потенциал за генериране на приходи трябва задължително да съдържат финансов анализ.

Финансовият анализ трябва да бъде подготвен от независим експерт. Сумата, необходима за извършване на финансов анализ може да бъде заложена като разход в бюджета на проекта.

Подробни указания относно извършването на финансови анализи за проекти, генериращи приходи, се съдържат в Указанията за проекти, генериращи приходи (**Приложение И**).

За проектите, които не генерират приходи през периода на изпълнението си, както и през съответния последващ референтен период следва да се попълни Декларацията съгласно **Приложение В2**.

5.8.8 Публичност

Проектите към средносрочната рамкова инвестиционна програма трябва да предвиждат мерки за публичност и информираност за популяризиране на получената финансова подкрепа от Оперативна програма „Регионално развитие“ чрез Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) в съответствие с правилата на ЕС за комуникация и визуализация, предвидени в чл. 8 от Регламент 1828/2006 г. на Комисията и приложение 1 към него и с Насоките за осъществяване на мерките за информация и публичност от бенефициентите на ОПРР (Приложение 3).

5.9. Списък на приложенията

Документи за ПОПЪЛВАНЕ	ПРИЛОЖЕНИЕ А: Формуляр на средносрочна рамкова инвестиционна програма, Контролен лист 1 и Контролен лист 2 за проверка.
	ПРИЛОЖЕНИЕ Б: Формуляр на проектен фиш, Контролен лист 1 и Контролен лист 2 към формуляра на проектен фиш.
	ПРИЛОЖЕНИЕ Б1: Бюджет на проекта (Таблица 1: Общи допустими разходи, Таблица 2: Източници на финансиране, Таблица 3: Опис на разходите за публичност; Таблица 4: Опис на разходите за събития);
	ПРИЛОЖЕНИЕ Б2: Остойностени технически спецификации за доставка.
	ПРИЛОЖЕНИЕ В1: Декларация, че проектът не е финансиран от национални програми с публично финансиране, европейски програми или други донорски програми. ПРИЛОЖЕНИЕ В2: Декларация, че проектът не генерира приходи.
Документи за ИНФОРМАЦИЯ	ПРИЛОЖЕНИЕ Г: Формуляр на автобиография на ръководителя на рамковата инвестиционна програма/на проекта
	ПРИЛОЖЕНИЕ Д: Проект на рамково споразумение.
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е1: Проект на стандартен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ;
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е1-II: Образец на Искане за плащане;
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е1-III: Образец на Финансова идентификация;
	Приложение Е1-IV: Образец на Междинен/Окончателен доклад (технически);
	Приложение Е1-V: Образец на доклад за одит;
	Приложение Е1-VI: Образец на Междинен и окончателен финансов отчет;
	Приложение Е1-VII: Декларация за собствен принос;
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е1-VIII: Образец на запис на заповед;
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е1-IX: Образец на Банкова гаранция за авансово плащане
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е2: Общи условия към финансираните договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПРР.
	ПРИЛОЖЕНИЕ Ж: Декларация за нередности.
	ПРИЛОЖЕНИЕ Ж: Декларация за наличие или липса на нередности
	ПРИЛОЖЕНИЕ Ж-1: Уведомително писмо за осчетоводени нередности;